Administratīvā rajona tiesa

Rēzeknes tiesu nams

Lietas arhīva Nr. A42-00642-25/44
ECLI:LV:ADRJRTN:2025:0425.A420222124.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rēzeknē 2025. gada 25. aprīlī

Tiesa šādā sastāvā: tiesnese Solvita Pujāte,

piedaloties pieteicēja /Persona A/ pārstāvēm /Persona I/ un /Persona B/ un atbildētājas Preiļu novada pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes – Preiļu novada bāriņtiesas pārstāvēm /Persona C/ un /Persona D/,

tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta sakarā ar /Persona A/ pieteikumu par Preiļu novada bāriņtiesas 2024. gada 23. augusta lēmuma Nr. 1.3./109 atzīšanu par prettiesisku.

Aprakstošā daļa

[1] Preiļu novada bāriņtiesa (turpmāk – bāriņtiesa) 2024. gada 13. aprīlī pieņēma vienpersonisku lēmumu Nr. 1.4./2 (*lietas 41. lapa*) par bērna /Persona E/ aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem /Persona A/ un /Persona F/. Motivācija lēmuma izpildes steidzamībai konkrētajā lietā – bērna turpmākā atrašanās ģimenē var apdraudēt viņa veselību un dzīvību.

Bāriņtiesa 2024. gada 26. aprīlī pieņēma koleģiālu lēmumu Nr. 1.3./35 (*lietas 16.-24. lapa*), ar kuru nolēma neatjaunot pārtrauktās /Persona E/ aizgādības tiesības /Persona A/.

[2] Bāriņtiesa 2024. gada 23. augustā pieņēma lēmumu Nr. 1.3./109 (turpmāk – lēmums) (*lietas 6.-15. lapa*), ar kuru nolēma neatjaunot pārtrauktās /Persona E/ aizgādības tiesības /Persona A/. Lēmumā norādīts, ka pieteicējam konstatēta ilgstoša alkohola atkarību pieredze. Pieteicējs ir kodējies 2021. gada 10. martā, ievadīts preparāts „SOLAFUR” uz vienu gadu, diagnoze – epizodiska alkohola lietošana –, stājies narkologa uzskaitē 2023. gada 23. augustā SIA „ABAKS AA” un 2024. gada 24. aprīlī SIA „Rēzeknes slimnīca”, regulāri apmeklē narkologu, lieto narkologa nozīmētos medikamentus, tomēr turpina periodiski lietot alkoholu saturošus dzērienus, ko apstiprina 2024. gada 18. aprīļa asins analīžu rezultāti, to apstiprina narkoloģe /Persona G/ 2024. gada 23. aprīļa izrakstā no pacienta ambulatorās kartiņas. Bāriņtiesas sēdē pieteicējs apstiprināja, ka pēc jūlija mēnesī lietotā alkohola viņam palika slikti, tāpēc dzīvesbiedre viņu nogādāja pie narkologa Daugavpilī.

Bāriņtiesa secina, ka pastāv pamatoti iemesli /Persona E/ aizgādības tiesību neatjaunošanai pieteicējam. Pieteicējam iespējamā atkārtotā alkoholu saturošu dzērienu lietošana uzskatāma par augsta riska faktoru, kas varētu apgrūtināt ar bērna audzināšanu saistīto pienākumu veikšanu, ko apliecina 2024. gada 24. jūlijā un 20. augustā veiktās sarunas ar bērnu. Bērns vēlas dzīvot pie mammas, bet pie tēva vēlas nākt ciemos. Bērns sniedza informāciju, ka pēc aizgādības tiesību atjaunošanas, tēvs varēs iedzert’, un kad tā notiek, viņš visu laiku guļ, un tas var turpināties veselu nedēļu. Tas nozīmē, ka šajā laika periodā bērns netiek pieskatīts, uzraudzīts, netiek nodrošināti bērnam labvēlīgi apstākļi, līdz ar to bērns domā, ka var nonākt krīzes centrā atkārtoti. Pieteicējam

nepieciešams turpināt apmeklēt narkologa un sociālā darbinieka konsultācijas, lai novērstu turpmāku alkoholu saturošo dzērienu lietošanu, lai uzlabotu prasmes un zināšanas bērna audzināšanā.

Bāriņtiesas rīcībā esošā informācija norāda uz to, ka vecākiem savā starpā ir domstarpības, nesaskaņas un konflikti, kas tiek risināti viņiem izdevīgā veidā, strīdos iesaistot arī nepilngadīgos bērnus. Šobrīd strīdos ir iesaistīta arī /Persona E/ aizbildne /Persona L/, jo bāriņtiesas sēdes laikā pieteicējs izteicās, ka aizbildnes lēmumus ietekmē /Persona H/.

Bāriņtiesā iesniegtie pierādījumi un apliecinājumi liecina par to, ka pieteicējam vēl joprojām pastāv augsts risks alkoholu saturošo dzērienu lietošanai. Tas nav savienojams ar nepilngadīga bērna uzraudzību un aprūpi. Konkrētajā gadījumā bāriņtiesa ņem vērā, ka pats bērns ir paudis viedokli, ka viņš negrib atgriezties pie tēva, kamēr tēvs lieto alkoholu. Bāriņtiesa nesaskata pamatu, kāpēc pretēji bērna viedoklim, kā arī pastāvošiem riskiem, atjaunot pieteicējam pārtrauktās aizgādības tiesības.

[3] Pieteicējs lēmumam nepiekrita un vērsās tiesā ar pieteikumu par tā atcelšanu (*lietas 3.-4. lapa*). Pieteikumā norādīja, ka 2024. gada 17. jūlijā vērsās ar iesniegumu bāriņtiesā un lūdza atjaunot pārtrauktās bērna aizgādības tiesības. Ar lēmumu tika nolemts aizgādības tiesības neatjaunot. Pieteicēja ieskatā lēmums ir atceļams, jo, pirmkārt, pieņemot lēmumu, ir pieļauts procesuāls pārkāpums, jo lēmumā nav norādīta pārsūdzības kārtība, otrkārt, lēmums pamatots ar neatbilstošu tiesību normu – Civillikuma 203. panta pirmās daļas 2. punktu. Pieņemot lēmumu, bāriņtiesa neņēma vērā Preiļu novada Sociālā dienesta 2024. gada 16. augusta atzinumu, kurā ieteikts atjaunot pieteicējam bērna aizgādības tiesības. Nav saprotams, kā bāriņtiesa ir konstatējusi, ka pieteicējam ir ilgstoša alkohola atkarība. Pieteicējs regulāri apmeklē narkologu, lieto nozīmētos medikamentus. Pieteicējs stājās narkologa uzskaitē, ievērojot bāriņtiesas un Sociālā dienesta rekomendācijas, lai tiktu atjaunotas pārtrauktās aizgādības tiesības.

[4] Bāriņtiesa rakstveida paskaidrojumā (*lietas 34.-35. lapa*) pieteikumu neatzina, atsaucoties uz lēmumā norādīto pamatojumu, papildus paskaidroja tālāk norādīto.

[4.1] Bāriņtiesa, pieņemot lēmumu, secināja, ka pieteicējam pastāv augsts alkohola lietošanas risks, kas savukārt var apdraudēt bērna dzīvību un drošību nākotnē. Lēmumā minētā informācija norāda uz vecāka izpratni, attieksmi par bērna vajadzībām, un pierāda to, ka vecākam nav prioritāra bērna veselība, labklājība, bērna dzīves kvalitāte viņa turpmākajās dzīves gaitās. Vecāks pēc pieejamajiem lietas materiāliem ir „kodējies", bet ilgstošas alkohola lietošanas epizodes atkārtojas. Tas nav savienojams ar nepilngadīga bērna uzraudzību un aprūpi, līdz ar to bērnam tiek liegta iespēja augt ģimeniskā vidē, laimes, mīlestības un izpratnes atmosfērā, kā to paredz 1989. gada 20. novembra ANO Konvencija par bērna tiesībām.

Pieteicējam nepieciešams turpināt apmeklēt narkologa un sociālā darbinieka konsultācijas, lai novērstu turpmāku alkoholu saturošo dzērienu lietošanu, lai uzlabotu prasmes un zināšanas bērna audzināšanā.

[4.2] Konkrētajā gadījumā bāriņtiesa ņēma vērā, ka arī pats bērns ir paudis viedokli, ka viņš negrib atgriezties pie tēva, kamēr tēvs lieto alkoholu. Bāriņtiesai, pieņemot lēmumu, nebija pamata pretēji bērna viedoklim, kā arī pastāvošajiem riskiem, atjaunot pieteicējam pārtrauktās aizgādības tiesības.

[5] Ar Līvānu novada bāriņtiesas 2025. gada 6. februāra lēmumu Nr.1.3./8 (*lietas 128.- 130. lapa*) pieteicējam atjaunotas pārtrauktās bērna aizgādības tiesības.

[6] Pieteicējs 2025. gada 12. martā iesniedza pieteikuma grozījumus (*lietas 135. lapa*), kuros, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 184. panta otrās daļas 1. punktu, lūdza vērtēt pārsūdzētā lēmuma tiesiskumu, lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos, jo pieteicējam ir vēl 3 bērni.

[7] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāves pieteikumu uzturēja uz tajā norādīto argumentu pamata. /Persona B/ paskaidroja, ka lēmums ir prettiesisks, jo Civillikuma 203. panta pirmās daļas 2. punktā, ar ko pamatots lēmums, noteiktie apstākļi netika konstatēti. Laikā, kad bērns dzīvoja pie tēva, nav konstatēts neviens alkohola lietošanas gadījums. /Persona I/ paskaidroja, ka fakts, ka pieteicējs ir alkohola reibumā un nevar aprūpēt bērnu, lietā nav konstatēts. Kad īstenoja saskarsmes tiesības ar bērniem, pieteicējs alkoholu nelietoja. Uzskata, ka bāriņtiesa

neizprot Civillikuma 203. panta pirmās daļas 2. punkta būtību. Bāriņtiesa neņēma vērā Sociālā dienesta atzinumu. Norādīja, ka Līvānu novada bāriņtiesa, pastāvot tādiem pašiem apstākļiem, atjaunoja pieteicējam bērna aizgādības tiesības, kas pierāda, ka lēmums ir prettiesisks. No šī gada 6. februāra bērns dzīvo pie pieteicēja un ir laimīgs. Pieteicējs savas alkohola problēmas ir atrisinājis, arī uz 2024. gada 23. augustu pieteicējs visus uzdevumus bija izpildījis. Bāriņtiesa nav pierādījusi, ka pieteicējs apdraudēja bērna dzīvību vai veselību.

Bāriņtiesas pārstāves pieteikumam nepiekrita, lūdza to noraidīt, atsaucoties uz lēmumā un rakstveida paskaidrojumos norādīto argumentāciju. /Persona C/ papildus paskaidroja, ka Līvānu novada bāriņtiesa pirms lēmuma pieņemšanas pieprasīja aktuālo informāciju, t.sk. noskaidroja bērna viedokli un pārbaudīja dzīves vietas apstākļus.

Motīvu daļa

[8] Izvērtējot lietas dalībnieku argumentus un lietas materiālus, tiesa secina, ka pieteikums ir apmierināms.

[9] Civillikuma 203. panta pirmā daļa paredz gadījumus, kādos vecākam tiek pārtrauktas aizgādības tiesības.

Tiesa konstatē, ka pieteicējam ar vienpersonisko lēmumu pārtrauktas bērna aizgādības tiesības, pamatojoties uz Civillikuma 203. panta pirmās daļas 2. punktu.

Atbilstoši Bāriņtiesu likuma 24. panta pirmās daļas 1. punktam bāriņtiesa ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc vienpersoniska lēmuma pieņemšanas sasauc sēdi, lai lemtu par pārtraukto aizgādības tiesību atjaunošanu bērna vecākam. Tātad bāriņtiesai ne vēlāk kā 15 dienu laikā pēc vienpersoniskā lēmuma pieņemšanas ir jāpieņem koleģiāls lēmums par vecāku aizgādības tiesībām, kas pārjauno tiesisko situāciju, kāda īslaicīgi bija noregulēta ar vienpersonisko lēmumu.

Ar bāriņtiesas 2024. gada 26. aprīļa koleģiālo lēmumu nolemts pieteicējam neatjaunot bērna aizgādības tiesības, jo bāriņtiesa ir konstatējusi, ka pieteicējam iespējamā atkārtotā alkohola lietošana uzskatāma par augsta riska faktoru, kas varētu apgrūtināt ar bērna audzināšanu saistīto pienākumu pildīšanu, ka pieteicējam nepieciešams turpināt apmeklēt narkologu, psihologa un sociālā darbinieka konsultācijas.

Minētos bāriņtiesas lēmumus pieteicējs nepārsūdzēja.

[10] Bāriņtiesas koleģiālais lēmums par vecāka aizgādības tiesību pārtraukšanu ir spēkā līdz brīdim, kamēr bāriņtiesa pieņem nākamo lēmumu par vecāka aizgādības tiesībām. Proti, nākamais koleģiālais lēmums pārjauno tiesisko situāciju, kāda bija noregulēta ar iepriekšējo koleģiālo lēmumu.

Ar bāriņtiesas 2024. gada 23. augusta koleģiālo lēmumu Nr. 1.3./109 nolemts neatjaunot pieteicējam pārtrauktās bērna aizgādības tiesības, pamatojoties uz Civillikuma 203. panta pirmās daļas 2. punktu, kas noteic, ka aizgādības tiesības vecākam tiek pārtrauktas, ja bāriņtiesa atzīst, ka bērns atrodas veselībai vai dzīvībai bīstamos apstākļos vecāka vainas dēļ (vecāku apzinātas rīcības vai nolaidības dēļ). Tiesa konstatē, ka lēmumā ir atreferēti faktiskie apstākļi, no kuriem bāriņtiesa ir secinājusi, ka pieteicējam bērna aizgādības tiesības nav atjaunojamas, atzīstot, ka bērna atrašanās pieteicēja aprūpē var apdraudēt bērna drošību un veselību. Proti, pieteicējam vēl joprojām pastāv augsts risks alkoholu saturošo dzērienu lietošanai, kas nav savienojams ar nepilngadīga bērna uzraudzību un aprūpi un var apdraudēt bērna drošību un veselību.

Civillikuma 203. panta ceturtā daļa cita starp noteic, ka pārtrauktās aizgādības tiesības vecākam atjauno, ja bāriņtiesa atzīst, ka nepastāv šā panta pirmajā vai trešajā daļā minētie apstākļi.

Tiesa konstatē, ka ar Līvānu novada bāriņtiesas 2025. gada 6. februāra lēmumu Nr. 1.3./8 pieteicējam atjaunotas pārtrauktās bērna aizgādības tiesības, līdz ar to lietā pārsūdzētais lēmums ir zaudējis spēku. Pieteicējs lūdz vērtēt spēku zaudējuša administratīvā akta tiesiskumu, lai novērstu līdzīgu gadījumu atkārtošanos. Līdz ar to tiesai jāpārbauda, vai apstākļi, kas bija par pamatu aizgādības tiesību pārtraukšanai, uz lēmuma pieņemšanas brīdi bija zuduši vai joprojām pastāvēja. Citiem vārdiem, vai spēku zaudējušais lēmums ir tiesisks un pamatots.

[11] Aizgādības tiesību pārtraukšana vecākam ir pieļaujama tikai īpašos gadījumos, tā ir galējs līdzeklis, ja nav iespējams novērst bērna vislabākajām interesēm nelabvēlīgos apstākļus, viņam paliekot vecāka aizgādībā. Tas ir arī izņēmuma līdzeklis, ja citi risinājumi nav iespējami. Respektīvi, aizgādības tiesības ir pārtraucamas tikai tad, ja ir konstatējami Civillikuma 203. panta pirmajā daļā minētie apstākļi bērna tiesību pārkāpšanā, un šos pārkāpumus nav iespējams novērst citādi, kā vien pārtraucot vecāka aizgādības tiesības (sk., piemēram, *Senāta 2020. gada 6. aprīļa rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-923/2020 (A420186319) 3. punktu*).

[12] Pārbaudot lēmuma pamatojumu, tiesa konstatē, ka bāriņtiesā 2024. gada 5. jūnijā saņemts 2024. gada 28. maija E. Gulbja Laboratorijas testēšanas pārskats Nr. 25023038, atbilstoši kuram pieteicējam asinīs ogļhidrātu deficīta transferīns (CDT-IFCC) ir 1,30 – norma (*lietas 59. lapa*). 2024. gada 28. jūnijā saņemta informācija no Nacionālā veselības dienesta, ka par pieteicēju dienesta informācijas sistēmā ir iekļauti šādi medicīniskie dokumenti – 2023. gada 23. augusta SIA „ABAKS AA" narkoloģiskā pacienta karte, 2024. gada 24. aprīļa SIA „Rēzeknes slimnīca" narkoloģiskā pacienta karte. /Persona A/ nav iekļauta karte pacientam ar psihiskiem un uzvedības traucējumiem (*lietas 60. lapa*). 2024. gada 16. jūlijā bāriņtiesā saņemts izraksts no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes, kur ārste narkoloģe /Persona G/ norāda, ka apmeklējuma dienā 2024. gada 16. jūlijā pieteicējs ir skaidrā, bez lietošanas, absistences pazīmēm. Pieteicējs ievēro atturību, ir motivēts turpināt ārstēšanos (*lietas 67. lapa*). 2024. gada 16. jūlijā saņemts 2024. gada 26. jūnija E. Gulbja Laboratorijas testēšanas pārskats Nr. 25132023 (*lietas 66. lapa*), atbilstoši kuram ogļhidrātu deficīta transferīns (CDT-IFCC) ir normas robežās (rezultāts 1,20), kontrole pēc 2 mēnešiem. 2024. gada 22. jūlijā saņemta informācija no SIA „Rēzeknes slimnīca" (*lietas 68. lapa*), ka pieteicējs Narkoloģisko saslimšanu reģistrā ir reģistrēts no 2024. gada aprīļa. Pēdējā vizīte pie narkologa ir bijusi 2024. gada 16. jūlijā. Plānotais novērošanas periods – līdz 2025. gada aprīlim. 2024. gada 15. augustā bāriņtiesā saņemts izraksts no ambulatorā pacienta medicīniskās kartes (*lietas 72. lapa*), kur ārste narkoloģe /Persona G/ norāda, ka pieteicējs 2024. gada 13. augustā ir skaidrā, bez lietošanas, absistences pazīmēm. Turpina ambulatoro ārstēšanos. Kritika formāla. Notikušas pārrunas, motivācija. Kontrole pēc mēneša.

Bāriņtiesā saņemts Sociālā dienesta 2024. gada 16. augusta atzinums par pieteicēju (*lietas 25. lapa*). Sociālais darbinieks darbam ar ģimeni un bērniem informē, ka pieteicējs ar Sociālā dienesta speciālistiem sadarbojas, ievēro speciālistu rekomendācijas, ieteikumus un izvirzītās prasības, cenšas rīkoties bērnu interesēs. Pieteicējs februārī sāka apmeklēt psihologa konsultācijas, bet no 2024. gada 18. marta līdz 2024. gada 12. augustam apmeklēja sociālās rehabilitācijas psihologa konsultācijas kā vardarbību veikusi pilngadīga persona16 individuālu konsultāciju veidā saskaņā ar 2024. gada 23. februāra tiesas lēmumu Nr. 3-12/02132-24/34. Pieteicējam ir augsta motivācija atjaunot komunikāciju un saskarsmi ar bērnu māti, lai būtu iespējams pilnvērtīgi iesaistīties bērnu audzināšanā. Pieteicējs uzsācis un turpina ārstēšanos no atkarību izraisošu vielu lietošanas pie speciālista /Persona G/ psihiatrijas un narkoloģijas ārsta praksē. Pieteicējs Sociālajā dienestā ir uzrādījis izziņu par apmeklēto narkologa vizīti 2024. gada 16. jūlijā, kā arī ir informējis, ka augusta sākumā atkārtoti ir nodevis asins analīzes CDT un apmeklējis narkologu. Pēc pieteicēja sniegtās informācijas viņš dzīvo deklarētajā adresē /Adrese A/. Aizgādības tiesību atjaunošanas gadījumā šajā adresē būtu iespēja dzīvot arī viņa dēliem. Pieteicējam ir rekomendēts nepieciešamības gadījumā vērsties pie sociālā darba speciālistiem vai psihologa. Sociālā dienesta speciālisti, veicot sociālo darbu ar pieteicēju, ir novērojuši, ka viņš ir spējīgs rūpēties par saviem bērniem un nodrošināt visas nepieciešamās pamatvajadzības bērnu aprūpei, audzināšanai un labvēlīgus sadzīves apstākļus. Sociālā dienesta sociālais darbinieks darbam ar ģimenēm un bērniem un psihologs iesaka atjaunot pieteicējam dēla /Persona E/ aizgādības tiesības.

Bāriņtiesā ir saņemts speciālista psiholoģes /Persona K/ noslēguma ziņojums Nr. 7/2024 (*lietas 27.-29. lapa*). Ziņojumā norādīts, ka pieteicējs ir veicis 16 individuālās konsultēšanas vardarbības veicējiem. Pakalpojuma rezultāts – klients ir sapratis, ka konflikts, kurš izveidojies starp viņu un bērnu māti, ir jārisina sarunu ceļā, rodot kompromisu starp abām iesaistītajam pusēm, ka bērniem ir svarīgi augt ģimeniskā vidē, izjust abu vecāku rūpes un atbalstu arī tad, ja vecāki nedzīvo kopā, un katram no viņiem ir jaunas attiecības. Atzīst, ka konflikta laikā ir jāprot strādāt ar emocijām, tās kontrolēt, lai novērstu konflikta tālāku attīstību. Runājot par vardarbību, tās veidiem un sekām, kādas iestājas gan upurim, gan veicējam, ar sapratni analizē situāciju, kāda ir izveidojusies starp bijušo dzīves biedri un pašu, saprot, ka visvairāk no šādām attiecībām cieš kopīgie bērni, un ir apņēmies šo situāciju labot pēc iespējas ātrāk, lai mazāk traumētu bērnus. Klients nenoliedz, ka iemesls konfliktiem ar bijušo dzīves biedri, ir alkohols. Uzsākta ārstēšanās pie ārsta – narkologa, kuru apmeklē nozīmētajos datumos. Ir sapratis, ka alkohols ir gan mazu, gan lielu problēmu rašanās pamatā, bet agrāk to nav risinājis. Pēdējos mēnešus alkoholu nelieto.

Pakalpojuma rezultātā izdarītie secinājumi un ieteikumi tālākai darbībai – sadarboties ar sociālo darbinieku ģimenēm ar bērniem, vajadzības gadījumā vērsties pie psihologa.

Bāriņtiesā 2024. gada 11. jūlijā saņemts /Persona L/ telefonzvans un lūgums bāriņtiesai iesaistīties problēmas risināšanā, kuras laikā cita starp tiek norādīts, ka pieteicējs ir atsācis lietot alkoholu (*lietas 63. lapa*).

Veicot dzīves vietas apstākļu pārbaudi 2024. gada 12. jūlijā, pieteicēja dzīvesbiedre /Persona M/ informēja bāriņtiesu, ka pieteicējs nav spējīgs runāt, jo ir stiprā alkohola reibumā, ka gaida transportu, lai viņu vestu pie narkologa uz Daugavpili (*lietas 64. lapa*).

Sarunā ar bāriņtiesu 2024. gada 24. jūlijā /Persona H/ cita starp norādījusi, ka pieteicējam nevar atjaunot aizgādības tiesības, jo pēc viņas domām pieteicējs nevar atrisināt savu alkohola atkarības problēmu – viņu kopdzīves laikā vairākas reizes esot kodējies no alkohola, taču periodiski un ilgstoši turpinot to lietot (*lietas 69. lapa*).

Sarunā ar /Persona L/ 2024. gada 16. augustā noskaidrots, ka viņa neatbalsta aizgādības tiesību atjaunošanu pieteicējam. Savu viedokli /Persona L/ pamato ar to, ka, neskatoties uz analīžu nodošanu, pieteicējam, iespējams, kopš jūnija ir bijušas alkohola lietošanas epizodes (*lietas 73. lapa*).

Bāriņtiesas sēdē 2024. gada 23. augustā pieteicējs nenoliedz, ka jūlijā bija lietojis alkoholu, bet viņam palika slikti, par to viņš informēja arī narkologu, turpmāku alkohola lietošanu, tostarp, ja tiks atjaunotas aizgādības tiesības, kategoriski noliedz (lietas 77.-84. *lapa*).

[13] Novērtējot bāriņtiesas konstatētos apstākļus (*sprieduma 12. punkts*) kopsakarā ar tiesas sēdē sniegtajiem procesa dalībnieku paskaidrojumiem, tiesa secina, ka lēmums nav pamatots. Tiesas secinājums pamatots ar turpmāk minētajiem apstākļiem.

Kā tiesa konstatēja iepriekš, pieteicējam netika atjaunotas bērna aizgādības tiesības, jo pastāv augsts risks saistībā ar to, ka pieteicējs ārstējas no alkohola atkarības un periodiski ir alkohola lietošanas epizodes.

Izvērtējot Sociālā dienesta sniegto informāciju par pieteicēju, tiesa secina, ka pieteicējs ar Sociālā dienesta speciālistiem sadarbojas, ievēro speciālistu rekomendācijas, ieteikumus un izvirzītās prasības, cenšas rīkoties bērnu interesēs. Pieteicējs uzsācis un turpina ārstēšanos no atkarību izraisošu vielu lietošanas. Pieteicējs ir spējīgs rūpēties par saviem bērniem un nodrošināt visas nepieciešamās pamatvajadzības bērnu aprūpei, audzināšanai un labvēlīgiem sadzīves apstākļiem. Sociālais dienests nenorāda, ka pieteicējam būtu noteikti veicamie pienākumi, kas nebūtu izpildīti. Atzinumā sniegts ieteikums atjaunot pieteicējam bērna aizgādības tiesības.

No lietas materiāliem izriet, ka pieteicējs no 2024. gada 24. aprīļa ir narkologa uzskaitē. Tātad pieteicējs ir stājies narkologa uzskaitē, kas savukārt liecina, ka pieteicējs apzinās savas atkarības problēmas un cenšas tās risināt.

Izvērtējot narkologa sniegto informāciju, tiesa secina, ka narkologa apmeklējumu laikā pieteicējs ir skaidrā, bez lietošanas, absistences pazīmēm. Pieteicējs ievēro atturību, ir motivēts turpināt ārstēšanos un turpina ambulatoro ārstēšanos. Narkologa sniegto informāciju apstiprina arī E. Gulbja Laboratorijas testēšanas pārskati. Tiesai nav pamata minēto informāciju apšaubīt.

Tiesa konstatē, ka lietā nav neviena tiešā pierādījuma par pieteicēja ilgstošām alkohola lietošanas epizodēm laika periodā no pirmā koleģiālā lēmuma pieņemšanas 2024. gada 26. aprīlī līdz lēmuma pieņemšanai 2024. gada 23. augustā. Vienlaikus tiesa konstatē, ka pieteicējs ir atzinis alkohola lietošanas epizodi jūlija mēnesī (minēto apstiprina arī /Persona M/ 12. jūlijā sniegtā informācija un /Persona L/ 11. jūlijā sniegtā informācija), norādot, ka pēc tā palika slikti, par ko tika informēts arī narkologs. Turpmāku alkohola lietošanu pieteicējs kategoriski noliedz. To, ka pieteicējs 2024. gada 16. jūlijā un 13. augustā ir skaidrā, bez lietošanas, absistences pazīmēm, apstiprina narkologa sniegtā informācija. Par to, ka pēc minētā datuma būtu konstatēta pieteicējam alkohola lietošanas epizode, pierādījumu lietā nav.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicēja dzīvesvietā ir nodrošināti visi apstākļi bērnam, proti, atsevišķa istaba, gulta, vieta mācībām, vieta personīgo mantu glabāšanai. Dzīvesvieta ir silta, kārtīga, vēdināta. Tāpat bāriņtiesa nav saskatījusi riskus un ir pieņēmusi lēmumu, ar kuru ir atļāvusi bērnam Līgo svētkus pavadīt pie pieteicēja, kā arī atļāvusi divas reizes mēnesī nedēļas nogalēs ar nakšņošanu būt pie pieteicēja.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 20. panta trešā daļa noteic, ka bērnam tiek dota iespēja tikt uzklausītam jebkādās ar viņu saistītās iztiesāšanas vai administratīvās procedūrās vai nu tieši, vai ar sava likumīgā pārstāvja vai attiecīgas institūcijas starpniecību. Tātad lietās, kurās ir iesaistīts bērns, viņš var piedalīties pats personīgi vai viņa viedoklis var būt noskaidrots pastarpināti. Turklāt tiesiskajās attiecībās, kurās ir iesaistīts bērns, bērna intereses ir prioritāras.

Bērna viedoklis ir skaidrots 2024. gada 24. jūlija un 20. augusta sarunā (lietas 70., 74.-75. *lapa*).

Izvērtējot sarunu ar bērnu protokolus, tiesa secina, ka bērna griba ir bijusi, lai abiem vecākiem tiktu atjaunotas aizgādības tiesības, ka bērnam ir tuvas attiecības ar abiem vecākiem.

Tiesa no lietā iegūtajiem pierādījumiem nekonstatē, ka lēmuma pieņemšanas brīdī būtu pastāvējuši apstākļi, kas būtu pamats aizgādības tiesības neatjaunot.

[14] Apkopojot spriedumā konstatēto un secināto, tiesa atzīst, ka lēmums ir prettiesisks, bet pieteikums ir apmierināms.

[15] Tā kā pieteikums tiek apmierināts, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu valsts nodeva piespriežama no atbildētāja.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, 246.-251. pantu, 253. panta ceturto daļu, 289. pantu, 290. panta pirmo un otro daļu, 291. panta pirmo daļu tiesa

nosprieda

apmierināt /Persona A/ pieteikumu;

atzīt par prettiesisku Preiļu novada bāriņtiesas 2024. gada 23. augusta lēmumu Nr. 1.3./109;

piespriest no atbildētājas – Preiļu novada pašvaldības – par labu /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, valsts nodevu 30 *euro*, kas atlīdzināma no administratīvajā lietā pieaicinātās iestādes – Preiļu novada bāriņtiesas – budžeta līdzekļiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnese S. Pujāte